

Az import egyablakos rendszer, illetve az importáfa rendezése különös eljárásban

2023

2021. július 1-jétől megszűnt a kísértékű importküldemények áfamentessége, ezen időpontot követően értékhatárra tekintet nélkül áfakötelesek az importküldemények. A szabályozás két új eljárással egészült ki, amelyek segítségével egyszerűbben teljesíthető az importküldemények utáni áfafizetési kötelezettség.

2021. július 1-jétől az úgynevezett Mini Egyablakos Rendszert (MOSS) felváltotta az Egyablakos Rendszer (OSS), ami kiegészült az importsémával (IOSS), amelyben az Európai Unión kívülről importált termékek távértékesítése utáni áfa/hozzáadottértékadó-kötelezettségek teljesíthetők. Ettől az időponttól a termékimport kapcsán az adó megfizetésére és bevallására egyszerűsített eljárásban is lehetőség nyílik, ha az értékesítő nem választotta az IOSS alkalmazását. Az alábbiakban az import egyablakos rendszerre, valamint az egyszerűsített eljárásra vonatkozó legfontosabb szabályokat foglaljuk össze.

TARTALOM

1. Általános áttekintés	2
2. Az import egyablakos rendszer (IOSS)	2
2.1. Mely esetekben alkalmazható?	3
2.2. Kik alkalmazhatják?	5
2.3. Milyen következményekkel jár az IOSS alkalmazása?	7
2.4. Platformokra vonatkozó szabályok	9
2.5. Az importséma bevallásainak jellemzői	12
2.6. A kilépés, kizárás szabályai	13
3. Az importáfa egyszerűsített megfizetése és bevallása (SA)	14

1. Általános áttekintés

Az elektronikus kereskedelem szerepének növekedésével szükségessé vált a hozzáadottértékadó (a továbbiakban: áfa) szabályainak olyan tartalmú felülvizsgálata, amely az adóztatás során figyelembe veszi az elektronikus kereskedelemben alkalmazott üzleti modell jellemzőit és minimalizálja az említett gazdasági szektorban érintett vállalkozások adminisztratív terheit.

Az e-kereskedelmi adócsomag elfogadásakor a jogalkotó célja annak biztosítása volt, hogy az adót abban az államában fizessék meg, ahova a terméket a fogyasztónak kiszállítják, ahol rendelkezésére bocsátják (fogyasztás helye szerinti adóztatás), emellett pedig olyan megoldásokat kívánt bevezetni, amelyek egyszerűbbé teszik az adó megfizetését, bevallását, illetve adott esetben a beszédését is.

Az e-kereskedelmi adócsomag – többek között – a Héa-irányelv¹, valamint a Héa-vhr.², rendelkezéseit módosította, belföldön pedig az irányelvi szabályokat az egyes adótörvények módosításáról szóló 2020. évi CXVIII. törvény iktatta be az Áfa tv.³ rendelkezései közé. A Héa-vhr. rendelkezései közvetlenül alkalmazandók.

A módosítással

- változtak a Közösségen belüli távértékesítés szabályai,
- kiterjesztették az egyablakos rendszer alkalmazását,
- eltörölték a kisértékű importküldemények adómentességét,
- új szabályokat alkottak az importáfa megfizetésére, illetve
- adófizetési és egyéb adókötelezettségeket telepítettek az elektronikus kereskedelemben közreműködő elektronikus felületekre.

Ebben az információs füzetben a termékimporttal kapcsolatos szabályokkal foglalkozunk, a Közösségen belüli távértékesítésre vonatkozó módosítások „**A nem uniós és uniós egyablakos rendszerre, valamint a platformokra vonatkozó áfaszabályok**” című, 98. számú információs füzetből ismerhetők meg.

2. Az import egyablakos rendszer (IOSS)

Az e-kereskedelmi adócsomag a termékimporttal összefüggésben számos változást eredményezett. Többek között eltörölte a kisértékű importküldemények adómentességét, és egyúttal egyszerűsített megoldásokat hozott létre az importküldemények utáni adó megfizetésére. Ezek egyike az import egyablakos rendszer (a továbbiakban: IOSS), mely a

¹ A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK tanácsi irányelv.

² A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló 2011/282/EU végrehajtási rendelet.

³ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény.

MOSS- (Mini One Stop Shop) rendszert felváltó OSS (One Stop Shop) elnevezésű egyablakos rendszert kiegészítő importséma.

Az IOSS-en keresztül tehát lehetőség nyílik a harmadik államból importált termékek távértékesítése címén fizetendő adó rendezésére, illetve a bevallási kötelezettség teljesítésére. Az IOSS is egyablakos rendszer, így lényege, hogy az adóalanynak ne kelljen minden olyan tagállamban a nyilvántartásba vételét kérelmeznie, amelyben a harmadik államból importált termék távértékesítése után adókötelezettsége keletkezik.

Az IOSS ugyanis lehetővé teszi az egyablakos rendszerbe valamelyik tagállamban regisztráló adóalanynak számára, hogy a harmadik államból importált termék távértékesítése kapcsán a rendeltetés tagállamában felmerülő adókötelezettségét abban az államban teljesítse, amelyben az IOSS-rendszerbe regisztrált. Ha az adóalanynak az IOSS-rendszerbe Magyarországon regisztrált, akkor a harmadik államból importált termék távértékesítése utáni adókötelezettségét – függetlenül attól, hogy az melyik tagállamban merül fel – Magyarországon teljesítheti. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) a hozzá benyújtott bevallást, illetve befizetett adót továbbítja az adóztatásra jogosult tagállamba. Így mentesíti az adózót az alól, hogy a fogyasztási hely szerinti tagállamban bevallást kelljen beadnia és adót kelljen fizetnie, amelyet csak az adott tagállamban történő nyilvántartásba vételt követően tudna megtenni.

Harmadik államból importált termék távértékesítésekor a terméket harmadik államból vagy harmadik állam területével egy tekintet alá eső területről a Közösség valamely tagállamában lévő beszerző nevére adják fel vagy fuvarozzák el, és a feladást vagy fuvarozást az értékesítő maga, vagy javára más végzi.

E követelmények figyelembevételével távértékesítésről csak akkor beszélhetünk, ha a terméket

- olyan adóalanynak vagy nem adóalanynak jogi személynek értékesítik, akinek (amelynek) a beszerzés, mint termék Közösségen belüli beszerzése után nem kell adót fizetnie, vagy
- bármely más, nem adóalanynak, szervezetnek értékesítik.

Emellett a távértékesítés tárgya nem lehet új közlekedési eszköz, illetve nem szolgálhat fel- vagy összeszerelés tárgyául.

2.1. Mely esetekben alkalmazható?

A termék EU-n kívülről történő értékesítésekor **kétféle jogcímen keletkezhet adókötelezettség**. Egyrészt termékértékesítés címén abban az államban, ahol a terméket feladják, másrészt termékimport címén abban a tagállamban, ahol a terméket szabad forgalomba helyezik. Ez alapesetben azt eredményezi, hogy a termékértékesítés az áfa hatályán kívüli ügyletként kezelendő, a termék importja címén pedig abban a tagállamban kell adót fizetni, ahol a termék szabad forgalomba kerül.

Ezen változtat, ha az értékesítő az IOSS alkalmazása mellett dönt. Ebben az esetben ugyanis a harmadik államból importált termék távértékesítésének teljesítési helye a termék rendeltetésének tagállama lesz, függetlenül attól, hogy a terméket mely államban helyezik szabad forgalomba.

Az IOSS választása azt eredményezi, hogy a termékimport címén nem keletkezik adófizetési kötelezettség a szabad forgalomba helyezés államában (a termékimport adómentes lesz), az adót ugyanis harmadik államból importált termék távértékesítése címén abban a tagállamban kell megfizetni, amelybe a terméket a vevőnek kiszállítják, ahol rendelkezésére bocsátják. A termékimport adómentessége feltételhez kötött, csak akkor érvényesül, ha vámkezeléskor a vám-árunyilatkozaton szerepel az értékesítő érvényes IOSS-száma.

Az IOSS tehát a harmadik államból importált termékek távértékesítésekor alkalmazható, ugyanakkor csak a jövedékinek nem minősülő olyan termékek esetében, amelyek továbbítása során a küldemény belső értéke a 150 eurót nem haladja meg. Ez összességében azt jelenti, hogy az IOSS alkalmazására akkor kerülhet sor, ha:

- a termék küldeményként figyelembe veendő belső értéke a 150 eurót nem haladja meg,
- a termék nem jövedéki termék,
- a termék nem új közlekedési eszköz,
- a termék nem szolgál fel- vagy összeszerelés tárgyául,
- a vevő olyan adóalany vagy nem adóalany jogi személy, akinek (amelynek) a beszerzés, mint termék Közösségen belüli beszerzése után nem kell adót fizetnie, vagy bármely más nem adóalany személy, szervezet,
- a terméket harmadik államból vagy harmadik állam területével egy tekintet alá eső területről adják fel vagy fuvarozzák el, és
- a feladást vagy fuvarozást az értékesítő maga, vagy javára más végzi.

A **belső érték** fogalmát a Bizottság rendelete⁴ határozza meg. E szerint belső értéknek kereskedelmi áruk esetében – az Unió vámterületére irányuló kivitel céljából történő értékesítéskor – maguknak az áruknak az ára tekintendő, amely nem tartalmazza

- a szállítási és biztosítási költségeket, kivéve, ha azok szerepelnek az árban és nincsenek külön feltüntetve a számlán, továbbá
- az egyéb adókat és díjakat, amelyek a vámhatóságok által bármely vonatkozó dokumentumból megállapíthatók.

⁴ A 952/2013/EU rendelet kiegészítéséről szóló (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet módosításáról és helyesbítéséről, valamint az Unió Vámcodek létrehozásáról szóló 952/2013/EU rendelet kiegészítéséről szóló (EU) 2016/341 felhatalmazáson alapuló rendelet módosításáról szóló 2020/877 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet.

Fontos, hogy az IOSS alkalmazása szempontjából a belső értéket nem a távolsági értékesítés tárgyát képező termékeként, hanem küldeményként kell megállapítani. Ha tehát az értékesítő egyetlen fuvarozási szerződésben egyszerre több terméket is felad a vevőnek, úgy azokat a belső érték megállapításakor egybe kell számítani. Ugyanakkor, ha az értékesítő az ugyanazon vevő által külön leadott rendelések alapján külön adja fel a termékeket, azok belső értékét is önállóan kell megállapítani, kivéve, ha fennáll annak az alapos gyanúja, hogy a küldeményeket a vámkötelezettségek elkerülése érdekében darabolták fel.

2.2. Kik alkalmazhatják?

Az IOSS-rendszert összességében azok az adóalanyok alkalmazhatják, amelyek harmadik államból importált termék távértékesítését valósítják meg, vagyis a gazdasági célú letelepedés helyszínétől függetlenül bármely adóalany. Ugyanakkor annak, hogy az értékesítő hol telepedett le, vagyis mely államban rendelkezik székhellyel vagy állandó telephellyel, a regisztráció szempontjából jelentősége van. A letelepedés határozza meg egyrészt azt, hogy az adóalany melyik tagállamban regisztrálhat az IOSS-be, másrészt azt, hogy az adóalany közvetlenül vagy közvetítõn keresztül regisztrálhat. Egyes adóalanyok ugyanis közvetlenül, saját nevükben, míg mások kizárólag közvetetten, közvetítõ igénybevételeivel kérhetik az IOSS-rendszerben nyilvántartásba vételüket.⁵

Közvetlenül, vagyis **közvetítõ nélkül regisztrálhatnak** belföldön az IOSS-rendszerben azok az adóalanyok, amelyek

- belföldön rendelkeznek székhellyel,
- harmadik államban rendelkeznek székhellyel, de belföldön állandó telephelyük van,
- a Közösség területén nem rendelkeznek gazdasági célú letelepedettséggel, azonban olyan harmadik államban telepedtek le gazdasági céllal, amellyel az Európai Unió megfelelő együttműködési és adóbehajtási megállapodást kötött (jelenleg e körbe Norvégia tartozik).

Kizárólag **közvetítõ igénybevételeivel kérhetik a nyilvántartásba vételt** belföldön azok az adóalanyok, amelyek

- a Közösség területén nem rendelkeznek székhellyel és állandó telephellyel sem (kivéve Norvégia),
- nem belföldön, hanem a Közösség valamely másik tagállamában rendelkeznek székhellyel.

Közvetítõ kizárólag olyan adózó **lehet**, amely

- belföldön gazdasági céllal letelepedett,

⁵ Áfa tv. 253/P. §, Áfa tv. 253/Q. §.

- megfelel a pénzügyi képviselővel szemben támasztott feltételeknek⁶, és
- amelyet a harmadik államból importált termék távértékesítését végző adóalany adófizetési kötelezettségének, valamint az adóalany nevében és megbízásából az import egyablakos rendszer tekintetében az Áfa tv-ben megállapított kötelezettségek teljesítésével bízott meg, valamint
- kérelmezi nyilvántartásba vételét közvetítői minőségében.

Az adóalany egyidejűleg csak egyetlen közvetítőt bízhat meg, azonban egy közvetítő több adóalany nevében is eljárhat. A közvetítő az őt megbízó adóalannal egyetemlegesen felelős az adófizetési kötelezettség teljesítéséért.

Az import egyablakos rendszert az **alanyi adómentes adóalanyok** is alkalmazhatják, azonban ezen adóalanyi körre speciális szabályok vonatkoznak a harmadik államból importált termék távértékesítése kapcsán. A kísértékű importküldemények adómentességének eltörlésével a jogalkotó célja egyebek mellett az volt, hogy valamennyi, harmadik országból érkező küldemény esetén biztosítani lehessen a fogyasztás országában az adóztatást. Ugyanakkor annak érdekében, hogy ne keletkezzen kétszer adófizetési kötelezettség, amennyiben az adóalany alkalmazza az IOSS-t – és legkésőbb a vám-árunyilatkozat benyújtásakor az adóalany vagy a megbízásából eljáró közvetítő az állami adó- és vámhatósággal közölte az ezen különös szabályozás alkalmazásához az adóalany részére megállapított érvényes import azonosítószámot –, a jogalkotó a termékimportot mentesíti az áfa alól⁷, bevallási és adófizetési kötelezettség ebben az esetben kizárólag a harmadik államból importált termék távértékesítése kapcsán keletkezik.

Az Áfa tv. vonatkozó szabályai egyértelművé teszik, hogy az alanyi adómentes adóalany nem járhat el alanyi adómentes minőségében sem a belföldön teljesülő⁸, sem a Közösség más tagállamában teljesülő import távértékesítés⁹ esetén. Emellett kimondja az Áfa tv., hogy a harmadik államból importált termékek távértékesítésének ellenértéke nem számít bele az alanyi adómentesség választására jogosító 12 000 000 forintos felső értékhatárba.¹⁰ A törvény megteremti továbbá annak lehetőségét, hogy az alanyi adómentes adóalany által teljesített adóköteles import távértékesítéshez kapcsolódó előzetesen felszámított adót az adóalany a levonásra vonatkozó egyéb feltételek teljesítése mellett levonásba helyezhesse¹¹. Abban az esetben, ha az import kapcsán is adófizetési kötelezettsége keletkezik az alanyi mentes adóalannak, a vonatkozó általános levonási tilalmat¹² feloldja az Áfa tv., így lehetővé válik, hogy az adóalany az import áfa összegét levonásba helyezhesse, feltéve, hogy az importált

⁶ A pénzügyi képviselőre vonatkozó feltételeket az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.) 20. §-a tartalmazza. Eszerint pénzügyi képviselő az a korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság lehet, amelynek jegyzett tőkéje az ötvenmillió forintot eléri, vagy ennek megfelelő összegű bankgaranciával rendelkezik, továbbá az adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása nincs.

⁷ Áfa tv. 93. § (1) bekezdés o) pont.

⁸ Áfa tv. 193. § (1) bekezdés a) pont.

⁹ Áfa tv. 193. § (1) bekezdés d) pont.

¹⁰ Áfa tv. 188. § (3) bekezdés h) pont.

¹¹ Áfa tv. 195. § (2) bekezdés d)-e) pont.

¹² Áfa tv. 195. § (1) bekezdés.

termékkel a 12/B. § (2) bekezdése szerinti termékértékesítést – azaz import távértékesítést – teljesít a Közösség valamely tagállamában.

Az alanyi adómentes adóalanyra vonatkozó új szabályok 2022. november 24-én léptek hatályba, de 2022. január 1-jétől alkalmazandóak¹³, figyelemmel arra, hogy az alanyi adómentesség naptári évre választható adózási mód.

Mivel az OSS-rendszer három sémája (nem uniós séma, uniós séma, importséma) különböző típusú teljesítésekre terjed ki, ezért lehetséges az is, hogy ugyanaz az adóalany akár több sémába is regisztráljon. A Közösségben letelepedett adóalanyok az uniós szabályozást és az importszabályozást vehetik igénybe. A Közösségen kívül letelepedett adóalanyok akár mindhárom sémát is alkalmazhatják.

2.3. Milyen következményekkel jár az IOSS alkalmazása?

Az adóalany nem köteles a harmadik országból importált termékek távértékesítésére az IOSS szabályait alkalmazni, ha azonban annak alkalmazása mellett dönt, köteles valamennyi olyan ügylettel kapcsolatban e rendszerben teljesíteni az adókötelezettségeit, amely az IOSS alkalmazása alá tartozik.

Az IOSS alkalmazásának következménye, hogy az adóalanynak a harmadik államból importált termék távértékesítésének megkezdése előtt **kérelmeznie kell, hogy a NAV** ilyen minőségben **nyilvántartásba vegye**. Ha az adóalany közvetítővel köteles eljárni, úgy a közvetítő kérelmezi mind a megbízó, mind saját maga nyilvántartásba vételét. A közvetítőt a NAV közvetítői minőségben veszi nyilvántartásba.

Az NAV a bejelentés alapján

- közvetlen bejelentkezésnél:
 - az adóalanyt az import egyablakos rendszer nyilvántartásába felveszi, és ezen rendszer alkalmazásához import-azonosítószámot állapít meg, amelyről elektronikusan értesíti az adóalanyt,
- közvetítőn keresztüli bejelentkezésnél:
 - a közvetítőnek közvetítői azonosító számot állapít meg, amelyről elektronikusan értesíti a közvetítőt, illetve
 - a közvetítőnek az import egyablakos rendszer alkalmazásához szükséges import-azonosítószámot állapít meg valamennyi, az adott közvetítőt megbízó adóalanynak, amelyről elektronikusan értesíti a közvetítőt.

¹³ Áfa tv. 356. §.

Az IOSS alkalmazásakor az adóalanyt – tagállami bontásban – **bevallási kötelezettség** terheli¹⁴. A bevallást az adóalany vagy a közvetítő havonta, elektronikusan köteles benyújtani az adóhatósághoz, függetlenül attól, hogy az adott adómegállapítási időszakban az értékesítő teljesített-e bevallási kötelezettség alá eső távértékesítést. A bevallást forintban kell elkészíteni, az adómegállapítási időszak utolsó napján érvényes, az Európai Központi Bank (EKB) adott napra vonatkozóan közzétett átváltási árfolyamán. Ha az érintett napon nem tettek közzé átváltási árfolyamot, akkor a következő közzétételi napon kiadott árfolyamot kell alkalmazni.

Az **adót** a bevallás benyújtásával egy időben, legkésőbb a bevallás benyújtására előírt határidőig, a NAV számlájára forintban, átutalással kell **megfizetni**¹⁵, hivatkozva a befizetés alapjául szolgáló adóbevallásra (a bevallás referenciaszámát a közleményrovatban feltüntetve, ezzel lehetővé téve a befizetés adott időszakhoz rendelését).

A **teljesítés és a fizetendő adó megállapításának időpontja** az értékesítés időpontja, azzal, hogy a terméket a fizetés elfogadásakor kell értékesítettnek tekinteni. Eszerint az IOSS-rendszerben a fizetendő adót nem akkor kell megállapítani, amikor a vevőnek a terméket átadják/rendelkezésére bocsátják, hanem amikor a fizetést elfogadják. A fizetés elfogadásának időpontja az az időpont, amikor az IOSS-rendszert alkalmazó adóalany vagy a megbízásából eljáró személy megkapja a fizetési visszaigazolást, fizetési jóváhagyási üzenetet vagy a vevő fizetés iránti kötelezettségvállalását, függetlenül attól, hogy a pénz tényleges kifizetésére mikor kerül sor, a legkorábbi időpontot figyelembe véve.¹⁶

Az IOSS-ben kizárólag a fizetendő adót lehet rendezni, **az előzetesen felszámított adó levonására** az IOSS-rendszerben nincs mód. Ha a belföldön gazdasági céllal nem letelepedett adóalany kizárólag az egyablakos rendszerben van nyilvántartásba véve belföldön és előzetesen felszámított adót szeretne levonásba helyezni, akkor az adó visszatérítését kizárólag a belföldön nem letelepedett adóalanyok adó-visszatéríttetésére vonatkozó különös szabályok szerint teheti meg.¹⁷

Harmadik országban letelepedett adóalany tekintetében a visszatérítésnek nem feltétele, hogy olyan országban telepedjen le, amellyel Magyarországnak viszonyossági megállapodása van a hozzáadottérték típusú adó visszatérítésére. Ha azonban az adóalany az egyéb tevékenysége folytán belföldön adóalanyként nyilvántartásba van véve, vagy erre lenne kötelezett, akkor az előzetesen felszámított levonható adót a belföldön benyújtandó bevallásában szerepeltetheti.¹⁸

Az említetteken túlmenően az adóalanyt, illetve közvetítőjét **nyilvántartási kötelezettség** is terheli¹⁹, amelynek úgy kell eleget tennie, hogy a teljesítési hely szerinti tagállam adóhatósága által végzett ellenőrzést is lehetővé tegye. Az adóalany a nyilvántartást felhívásra elektronikusan köteles rendelkezésre bocsátani. A közvetítőnek az általa képviselt valamennyi

¹⁴ Áfa tv. 253/U. § (1)-(3) bekezdés.

¹⁵ Áfa tv. 253/U. § (4) bekezdés.

¹⁶ Héa-vhr. 61b. cikk.

¹⁷ Áfa tv. XVIII. fejezet.

¹⁸ A harmadik országos adózó a NAV által rendszeresített IAFAK nyomtatványon, míg a Közösség más tagállamában letelepedett adózó az 'ELEKAFÁ nyomtatványon nyújthatja be visszatérítetési kérelmét.

¹⁹ Áfa tv. 253/V. §.

adóalanyról nyilvántartást kell vezetnie. A nyilvántartást az import egyablakos rendszer hatálya alá tartozó harmadik államból importált termék távértékesítésének teljesítési időpontját magában foglaló naptári év utolsó napjától számított tíz évig kell megőrizni.

A nyilvántartásra nézve a közösségi szabályozás²⁰ meghatározza, hogy a nyilvántartást milyen részletezettséggel kell vezetni. Az abban foglaltak értelmében az adóalany vagy a megbízásából eljáró közvetítő által vezetett nyilvántartásnak az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- a fogyasztás szerinti tagállam, amelynek területén a terméket értékesítik,
- az értékesített termékek mennyisége és meghatározása,
- a termékértékesítés teljesítésének időpontja,
- az adóalap, a pénznem megadásával,
- az adóalap esetleges későbbi növekedése vagy csökkenése,
- az alkalmazott adómérték,
- a fizetendő adó összege, a pénznem megadásával,
- a kapott fizetések összege és időpontja,
- ha számlakibocsátásra kerül sor, a számlán szereplő információk,
- a vevőnek feladott vagy elfuvarozott termék kiindulási és érkezési helyének meghatározására szolgáló információ,
- a termék esetleges visszaküldésének bizonyítéka, ideértve az adóalapot és az alkalmazott adómértéket,
- a rendelésszám vagy az egyedi ügyletazonosító,
- az egyedi küldeményazonosító, ha az adóalany közvetlenül részt vesz a szállításban.

2.4. Platformokra vonatkozó szabályok

Mivel az elektronikus kereskedelem jellemzően elektronikus felületeken keresztül valósul meg, az e-kereskedelmi adócsomag meghatározott esetekben adófizetési kötelezettséget telepített az elektronikus felületekre. Az érintett elektronikus felületek körének meghatározása során a szabályozás minden lehetséges technikai megoldást le kívánt fedni, ezáltal **az adófizetési kötelezettség lényegében bármely elektronikus felület**, így különösen piactér, portál, vagy más hasonló eszköz (a továbbiakban együtt: platform) **esetében felmerülhet**.

Az elektronikus felületek adófizetési kötelezettségét a szabályozás egy fikcióval teremtette meg, mivel úgy tekinti, mintha a terméket az értékesítő nem a vevőnek, hanem a platformnak értékesítette volna, az pedig továbbértékesítette volna a vevőnek (vélelmezett értékesítő). **Ez a szabály** azonban harmadik államból importált távértékesítésnél **csupán akkor érvényesül, ha**

²⁰ Héa-vhr. 63c. cikk (2) bekezdés.

- a platform elősegíti a termékértékesítést és
- az importküldemény belső értéke nem haladja meg a 150 eurót.

E feltételek figyelembe vételével, ha egy platform harmadik államból 150 eurónak megfelelő pénzüsszeget meg nem haladó belső értékű küldeményként importált termék távértékesítését segíti elő, úgy kell tekinteni, mint amely ennek a terméknek a beszerzője és értékesítője is egyben.²¹

A platform által elősegített távértékesítésnél tehát két egymást követő értékesítés teljesül, ugyanakkor a terméket ténylegesen csak egyszer fuvarozzák el az értékesítőtől a vevőnek, ezért az ügyletet láncügyletként kell kezelni. Annak érdekében, hogy minden esetben a platform legyen az az adóalany, amely a harmadik országból importált termék távértékesítését teljesíti, a szabályozás rögzíti, hogy a fuvarozással egybekötött értékesítést a platform teljesíti.²² Ezért a tényleges értékesítő platform felé történő értékesítése a termék feladásának, elfuvarozásának helyén minősül teljesítettnek, vagyis, ha a terméket harmadik államban adják fel, úgy ezen értékesítéssel összefüggésben a Közösség tagállamaiban nem keletkezik adófizetési kötelezettség. A platform által a vevő felé teljesített értékesítés pedig a rendeltetési hely szerinti tagállamban teljesül, amely után a platformot ezen tagállamban bevallási és fizetési kötelezettség terheli, amelyet – az előzőekben említett feltételek és szabályok figyelembe vételével – az IOSS-rendszer alkalmazásával is teljesíthet.

Ha a platformot az értékesítés elősegítése címén úgy kell tekinteni, mint amely a terméket beszerezte és továbbértékesítette, úgy az ügyletben érintett adóalanyoknak **a számlát** is ennek a fikciónak megfelelően kell **kibocsátani**. A tényleges értékesítő a platformnak, a platform pedig a vevőnek ad bizonylatot. A tényleges értékesítő által teljesített termékértékesítés a Közösség területén kívül teljesül, ezért arra nem vonatkoznak a közösségi számlázási szabályok, a platform pedig a közösségi számlázási szabályok szerint köteles eljárni.²³

Kiemelendő, hogy abban az esetben, ha a platform az IOSS alkalmazása mellett dönt, úgy a számlát annak a tagállamnak a szabályai szerint kell kibocsátania, amely számára az IOSS-azonosítót kiadta, vagyis amelyik az IOSS-rendszerben nyilvántartásba vette. Ha ez a tagállam Magyarország, akkor a nem adóalany vevő részére csak akkor kell számlát kiállítani, ha azt a vevő kéri, annak hiányában elegendő az ügyletről nyugtát kibocsátani.

Az előzőekben foglaltak alapján látható, hogy a **termékértékesítés elősegítése** a platformok adókötelezettsége szempontjából kulcsfontosságú mozzanat, ezért e cselekmény fogalmát a közösségi szabályozás határozza meg.²⁴ Eszerint az elősegít kifejezés olyan elektronikus felület használatát jelenti, amely lehetővé teszi az elektronikus felületen keresztül termékeket eladásra kínáló értékesítő és a vevő közötti kapcsolatfelvételt, melynek következtében a terméket az adott elektronikus felületen keresztül értékesítik. Az elősegít kifejezés definiálása mellett a

²¹ Áfa tv. 12/C. § (1) bekezdés.

²² Áfa tv. 27. § (4) bekezdés.

²³ Héa-irányelv 219a. cikk.

²⁴ Héa-vhr. 5b. cikk.

szabályozás azt is rögzíti, hogy mely együttes feltételek teljesülésekor kell úgy tekinteni, hogy a platform nem segíti elő az értékesítést. Ezek a következők:

- sem közvetlenül, sem közvetve nem határozza meg a termékértékesítésre vonatkozó feltételeket,
- sem közvetlenül, sem közvetve nem vesz részt a kifizetett összeg vevő felé történő felszámításának engedélyezésében,
- sem közvetlenül, sem közvetve nem vesz részt a termék megrendelésében vagy eljuttatásában.

Úgyszintén nem állapítható meg a termékértékesítés elősegítése, ha a platform tevékenysége kizárólag a következőkre korlátozódik:

- fizetések feldolgozására a termékértékesítés tekintetében,
- termékek listázására vagy reklámozására,
- az értékesítésben való további részvétel nélkül a vevő átirányítására vagy átvitelére termékeket eladásra kínáló más elektronikus felületre.

Megkönnyítendő a platformok adókötelezettségének teljesítését, a közösségi szabályozás vélelmet állít fel²⁵, amely alapján a **platform a rajta keresztül értékesítőket adóalannak, míg a vevőket nem adóalannak tekintheti**, ha nincs ezek ellenkezőjéről tudomása. Ezáltal a platformnak, amely a nem adóalany vevők felé történő értékesítések kapcsán válik adófizetésre kötelezetté, nem kell értékesítésenként ellenőriznie a vevő státuszát.

Emellett a platformok számára könnyebbséget jelent az **adófizetési kötelezettségért való felelősségük korlátozása**.²⁶ A platformok az adott esetben az elektronikus felületen keresztül terméket értékesítők által megadott információk pontosságára támaszkodnak, ezért nem kötelezhetők az általuk bevallott és megfizetett adót meghaladó adó megfizetésére, ha

- a platform ténylegesen a terméket értékesítők vagy egyéb harmadik felek által megadott információkra támaszkodik az adott értékesítést terhelő adó helyes bevallása, megfizetése tekintetében és
- ezen információk helytelenek, továbbá
- a platform bizonyítani tudja, hogy nem tudta és észszerűen elvárható módon nem tudhatta, hogy az információ helytelen.

E körülmények fényében a platformnak meg kell tennie minden észszerűen elvárható erőfeszítést, hogy az értékesítőktől beszerezze az adófizetési kötelezettség teljesítéséhez

²⁵ Héa-vhr. 5d. cikk.

²⁶ Héa-vhr. 5c. cikk.

szükséges információkat.²⁷ Ennek módját és részleteit a felek közötti üzleti kapcsolat részeként kell kidolgozni, arra nézve az adójogszabályok nem tartalmaznak rendelkezéseket.

A fentiekben kifejtetteknek megfelelően az az adózó, amely termékeit saját weboldalán keresztül értékesíti, nem minősül platformnak.

2.5. Az importséma bevallásainak jellemzői

Az importsémában az adómegállapítási időszak a naptári hónap, a bevallási és az ehhez kapcsolódó befizetési időszak a negyedévet követő hónap, azaz minden adómegállapítási időszak egyben az előző hónap bevallási időszaka is.²⁸

A bevallás

- a tárgyidőszakban a harmadik államból importált termékek távértékesítéséből, valamint
- a korábbi időszaki módosításokból állítható össze,

azzal, hogy módosítani legfeljebb a 3 évvel korábban benyújtott bevallásokat lehet.

A már benyújtott bevallás nem módosítható, a módosítás valamely következő bevallásban tüntethető fel. Például a 2022. év harmadik negyedévi időszakra októberben benyújtott bevallás a 2022. év negyedik negyedévi bevallásban a következő bevallási időszakban, azaz 2023 januárjában módosítható. A bevallás alapidőszakra vonatkozó részétől eltérően a módosításban **különbözeti áfaösszeg** bevitelére van mód, azaz az itt feltüntetett értékek nem felülírják a korábbi időszakra vonatkozó értékeket, hanem azokat pozitív vagy negatív előjellel módosítják. Ezért is érdemes a kitöltés után a bevallást elmenteni és kinyomtatni, és csak az adatok alapos áttekintését követően benyújtani.

Az adózó kilépése, rendszerből történő kizárása esetén a különös szabályozás alkalmazását technikailag lezáró, ún. tevékenységet lezáró bevallás benyújtását követően a bevallás módosítása már nem lehetséges, a módosítást közvetlenül a fogyasztási tagállamhoz kell benyújtani, az adott tagállam erre vonatkozó szabályai szerint.²⁹

A nullás bevallást az erre szolgáló jelölőnégyzet bejelölésével, egyetlen kattintással lehet benyújtani. Nullás bevallás csak akkor adható be, ha az aktuális időszakban nem történt az IOSS-rendszer hatálya alá tartozó értékesítés és korábbi időszakokra nézve sem merül fel módosítási igény.

²⁷Az adófizetési kötelezettség teljesítése érdekében célszerű ismeretekkel rendelkezni az értékesítő letelepedésének helyéről, a termékek leírásáról, az adó alapjáról, a termék feladásának helyéről, valamint a termék esetleg visszaküldéséről, az elállásra vonatkozó információkról.

²⁸ Áfa tv. 253/U. § (1) bekezdés.

²⁹ Áfa tv. 253/U. § (5) bekezdés.

A bevallás kitöltésekor az OSS-portál (<https://oss.nav.gov.hu/>) bevallási felülete megjeleníti a bevallás referenciaszámát, amit a bevalláshoz tartozó befizetéskor az utalás közlemény rovatában fel kell tüntetni.³⁰

Az IOSS bevallási számadatait forintban kell megadni. Erre az OSS-portál bevallási felülete minden adóalap és -összeg mezőjének fejlécében külön utal. Az euróban elszámolt ügyleteket az adómegállapítási időszak utolsó napjának EKB szerinti átváltási árfolyamán kell átszámolni forintra:

(https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/index.en.html).³¹

A befizetés szintén forintban, a bevallással egyező összegben (és nem ezer forintra kerekítve) átutalással teljesítendő a 10032000-01077027 számú NAV OSS ÁFA beszedési számlára. (IOSS-befizetések a 104-es adónemkódú NAV Általános forgalmi adó bevételi számlára nem teljesíthetők!)

A bevallás benyújtásának elmulasztása, vagy nem határidőben történő teljesítése esetén az azonosító kiadó tagállam (magyar adózó esetében a NAV) a bevallási határidőt követő 10. napon elektronikus úton bevallási figyelmeztetést küld.

A befizetés elmulasztása, vagy nem határidőben történő teljesítése esetén az esedékességi határidőt követő 10. napon az azonosítót kiadó tagállam (magyar adózó esetében a NAV) elektronikus úton befizetési figyelmeztetést küld. További figyelmeztetés küldésére a bevallás szerinti fogyasztási tagállam jogosult. Ez esetben a héát közvetlenül e tagállam számára kell megfizetni.

Ha egy korábbi időszakra benyújtott bevallás módosítása alapján az adózónak egy vagy több tagállam vonatkozásában túlfizetése keletkezik, azt az érintett fogyasztás szerinti tagállamok közvetlenül térítik vissza. A tagállamok gyakorlata eltér abban a tekintetben, hogy hivatalból vagy kérelemre térítik vissza a túlfizetést, ezért célszerű az érintett tagállami adóhatósághoz egyedi visszatérítési kérelmet benyújtani. A közvetlenül a fogyasztás szerinti tagállamokhoz beadható visszatérítési kérelem benyújtásához a tagállami elérhetőségek a következő linkre kattintva találhatóak meg: https://vat-one-stop-shop.ec.europa.eu/contact-country_en.

2.6. A kilépés, kizárás szabályai

Ha az adózó már nem végez az import különös szabályozás hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységet³², akkor kiléptetésére az erről szóló határozat meghozatalát követő nappal kerül sor.

³⁰ Áfa tv. 253/U. § (4) bekezdés.

³¹ Áfa tv. 253/U. § (3) bekezdés.

³² Áfa tv. 253/T. § (10) bekezdés a) pont, 253/T. § (12) bekezdés a) pont.

Az import különös szabályozást alkalmazó adóalany megszüntetheti a különös szabályozás alkalmazását függetlenül attól, hogy továbbra is teljesít olyan értékesítést, amely az említett szabályozás hatálya alá tartozhat. A kilépési kérelmét az IOSS alkalmazásának megszüntetését megelőző hónap vége előtt legalább 15 nappal be kell nyújtania a NAV-hoz. Ez esetben a kilépés a következő hónap első napjával lép hatályba.³³

Ha az adózó olyan változtatást kíván eszközölni, amellyel megváltoztatja az azonosítót kiadó tagállamát, arról legkésőbb a változást – pl. a székhely áthelyezését – követő hónap 10. napján értesítenie kell a NAV-ot és a másik tagállam hatóságát³⁴. A kilépés a változás napjával lép hatályba.

Ha adózó két éven át nullás bevallásokat nyújt be, azaz feltételezhető, hogy az adózó megszüntette gazdasági tevékenységét, a NAV kizárja az adózót az IOSS-rendszerből.³⁵ A kizárás az erről szóló határozat meghozatalát követő nappal lép hatályba.

A NAV kizárja az adózót az IOSS-rendszerből, ha nem teljesíti az OSS import séma alkalmazásához szükséges feltételeket.³⁶ A kizárás az erről szóló határozat meghozatalát követő nappal lép hatályba.

Ha adózó egymást követő három időszaki figyelmeztetés ellenére nem teljesíti bevallási vagy befizetési kötelezettségét, illetve NAV ellenőrzés során a megadott határidőig nem bocsátja rendelkezésre az Áfa tv. 253/V. §-a szerinti adózoói nyilvántartást, a NAV kizárja az adózót az IOSS-rendszerből.³⁷ A kizárás az erről szóló határozat meghozatalát követő napon lép hatályba.

3. Az importáfa egyszerűsített megfizetése és bevallása (SA)

Ha az értékesítő a harmadik államból importált termék távértékesítésére nem választotta az IOSS alkalmazását, akkor az **import kapcsán felmerülő adófizetési kötelezettség teljesítése** történhet **egyszerűsített eljárásban** (special arrangement – SA), a posták, gyorsposták általi adóbeszedés útján, feltéve, hogy

- a küldemény belső értéke nem haladja meg a 150 eurót,
- a termék nem jövedéki termék,
- a címzett végső fogyasztó (olyan adóalany vagy nem adóalany jogi személy, akinek (amelynek) beszerzése mint termék Közösségen belüli beszerzése után nem kell adót fizetnie, vagy bármely más nem adóalany személy, szervezet) és
- a küldemény rendeltetési helye és szabad forgalomba helyezésének helye megegyezik.

³³ Héa-vhr. 57g. cikk (2) bekezdés.

³⁴ Héa-vhr. 57f. cikk (2) bekezdés, 57h. cikk (2) bekezdés.

³⁵ Héa-vhr. 58a. cikk.

³⁶ Áfa tv. 253/T. § (10) bekezdés c) pont.

³⁷ Héa-vhr. 58b. cikk.

Az egyszerűsített eljárás tehát az említett feltételekkel, a termékimport kapcsán fizetendő adó megfizetésére alkalmazható, lényege, hogy a harmadik államból beszerzett termékek után az adót nem a fogyasztó, hanem a megbízásából eljáró adóalany fizeti meg és vallja be. Ezt az adóalanyt tekinti a szabályozás **adóbeszedésre kötelezettnek**³⁸, aki a címzett megbízásából kezdeményezi a harmadik államból érkező termék szabad forgalomba bocsátását, illetve teljesíti az adófizetési és bevallási kötelezettséget.

Az egyszerűsített eljárásban az adóbeszedésre kötelezett megbízásának fennállását vélelmezni kell. A vélelem akkor dől meg, ha a címzett a vám-árunyilatkozat benyújtásáig nyilatkozik arról, hogy nem kívánja megbízni az érintett postát, gyorspostát. A megbízás fennállásán túlmenően az adózó akkor jogosult eljárni adóbeszedésre köteleztként, ha belföldön nyilvántartásba vett adózó, és a vámjogi szabályok alapján halasztott vámfizetési engedéllyel rendelkezik, továbbá a NAV-nak előzetesen bejelenti, hogy az egyszerűsített eljárást kívánja alkalmazni.

Az egyszerűsített eljárásnál az adóbeszedésre kötelezett a címzettet terhelő adót köteles beszédni és a NAV-hoz megfizetni. Ugyanakkor előfordulhatnak olyan esetek, amikor a termék szabad forgalomba helyezése után az adó beszedése nem történik meg. Ezen esetek egy részében az **adófizetési kötelezettség** a címzett helyett az adóbeszedésre kötelezettet terheli.

Ha ugyanis a terméket átadja a címzettnek, a címzett rendelkezésére bocsátja, de az adót elmulasztja beszédni, akkor az adót neki kell megfizetnie. Nem tekinthető az adóbeszedés elmulasztásának, ha az adóbeszedésre kötelezett nem adja át a terméket a címzettnek, például, mert a címzett nem kívánja a szükséges közterheket megfizetni. Az adóbeszedésre kötelezettnek kell az adót megfizetnie akkor is, ha a termék címzett rendelkezésére bocsátását megelőzően megsemmisült, ellopták vagy elveszett.

Az adóbeszedésre kötelezett azonban mentesül az adófizetési kötelezettség alól, ha bizonyítja, hogy

- a megsemmisülést a tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő, vagy
- a vagyoni kár elhárítása érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A címzettől **beszedett adót**, valamint az adóbeszedésre kötelezettet terhelő adó összegét az adóbeszedésre kötelezett elektronikusan, **havi gyakorisággal vallja be** a NAV-hoz. A bevallásnak tartalmaznia kell a szabad forgalomba bocsátott termékek adóalapját és a termékek után fizetendő adóból a beszedett adó, valamint az adóbeszedésre kötelezettet terhelő adó összegét.

A termék adóalapját és a beszedett adót azon naptári hónapról benyújtandó bevallásban kell feltüntetni, amelyikben a vámjogi szabadforgalomba bocsátott termékre jutó adó beszedése

³⁸ Áfa tv. 253/Y. § (2) bekezdés.

megtörtént. Azon termékeknél, amelyeket az adóbeszedésre kötelezett átadott a címzettnek, a címzett rendelkezésére bocsátotta, de az adót elmulasztotta beszedni, az adó alapját és az adót azon naptári hónapról benyújtandó bevallásban kell feltüntetni, amikor az adott terméket a címzett rendelkezésére bocsátotta.

Ha a termék megsemmisült, ellopták vagy elveszett, a termék adóalapját, valamint – ha az adóbeszedésre kötelezettet adófizetési kötelezettség terheli – az adót azon naptári hónapról benyújtandó bevallásban kell feltüntetni, amikor megállapították, hogy a termék megsemmisült, ellopták vagy elveszett, de legkésőbb a megsemmisült, ellopott vagy elveszett termék szabadforgalomba bocsátása időpontját követő harmadik hónapról benyújtott bevallásban.³⁹

A **bevallási és az adófizetési kötelezettség határideje** megegyezik az import vám megfizetésének határidejével, az **alkalmazandó adómérték** pedig minden esetben az adó alapjának 27 százaléka, függetlenül attól, hogy az adott termék belföldi termékértékesítés esetén egyébként kedvezményes adómérték alá tartozna.

Az **adóbeszedésre kötelezettnek** a különös szabályozás hatálya alá tartozó ügyletekről **nyilvántartást kell vezetnie**⁴⁰, amelyet az adófizetési kötelezettség keletkezésének évét követő 5 naptári évig meg kell őriznie és kérésre elektronikusan a NAV rendelkezésére kell bocsátani.

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell

- az adófizetési kötelezettség alapjául szolgáló, vám-árnyilatkozaton szereplő adatokat,
- a címzett nevét, elérhetőségét,
- a címzett által átvett küldemény azonosítására vonatkozó adatokat,
- a címzett által át nem vett, a Közösség területén kívülre igazoltan visszaküldött küldemény azonosítására vonatkozó adatokat, és
- a címzett által át nem vett, az előző kategóriába nem tartozó küldemény azonosítására vonatkozó adatokat,
- a címzett részére történő kézbesítést megelőzően megsemmisült, elveszett vagy ellopott küldemény azonosítására vonatkozó adatokat.

Pénzügyminisztérium – Nemzeti Adó- és Vámhivatal

³⁹ Áfa tv. 253/ZA. § (1) bekezdés.

⁴⁰ Áfa tv. 253/ZA. § (3) bekezdés.